విద్యాధురీణుల యర్హకృత్యములు.

By

K. VEERESALINGAM

-6-1883

విద్యాధురీణుల యర్హకృత్యములు

లోకములోని సమస్తపదార్థములకును వృద్ధి నైసర్గికమయి యున్నది. ప్రతివస్తువును చిన్నదిగా పుట్టి క్రమక్రమముగా పెద్దది యగుచున్నది. అయినను సాకారమయిన భౌతికవస్తువుయొక్క వృద్ధికిని, నిరాకారమయిన యాత్మయొక్క వృద్ధికిని భేదము కలదు. భౌతికపదార్థాభివృద్ధికి పరిమితి యున్నది; ఆత్మాభివృద్ధికి పరిమితి లేదు. అందుచేత శరీరమువలెఁగాక యాత్మ శాశ్వతముగా వృద్ధి నొందుచుండఁదగినది. మనుష్యుఁడు శరీరమును మాత్రమే కాక యాత్మనుగూడఁ గలవాఁడగుటచేత నతఁడు నిరంతరాభివృద్ధిని బొందుచుండఁ దగినవాఁడు. కాఁబట్టి మనుష్యున కొకకాలమునందు వృద్ధి సంపూర్ణమయినదనియు, అటుపైని వృద్ధినొందవలసిన యావశ్యకము లేదనియు, చెప్పుట స్వభావవిరుద్ధము. అట్లయ్యును మనదేశములో రెండుతెగలవారిప్పుడు మనపూర్వు లెంతో కాలముక్రిందటనే సర్వజ్ఞులయి పరిపూర్ణదశను బొందిరనియు, ఆధ్యాత్మికవిషయమున నంతకంటె నధిక జ్ఞానము కలుగఁజాలదనియు చెప్పుచున్నారు. అందొకతెగవారు సామాన్యముగా దివ్యజ్ఞానసామాజికులు; రెండవతెగవారు పూర్వాచారప్రియులు. ఈ యిరుదెఱఁగులవారి బోధనవలనను మనదేశమున కింక నభివృద్ధి యసాధ్యమన్న పర్యవసానము తేలుచున్నది. దేశాభివృద్ధికి భంగకరమయిన వీరి సిద్ధాంతమునుగూర్చి యించుక విమర్శ చేయవలసి యున్నది.

వృద్ధి యనఁగా నానావస్తువుయొక్క యుపయోగమునకుఁ దగినట్టుగా సమస్తావయవములును బరస్పరానుకూలముగా పెరుగుట.

అట్లు సమానముగా పెరుగక యొకభాగము వర్ధిల్లుచు నొకభాగము శుష్కించుచు వచ్చినచో నది నిజమైనవృద్ధిగాక రోగ మగును. ఒక వృక్షముయొక్క యొకశాఖ నవలెత్తి పెరుగుచు నింకొకశాఖ యాకు లెండి వాడఁబాఱినచో నది యావృక్షముయొక్క రోగసూచకమయిన యస్వాభావికస్థితిని దెలుపును. అటువలెనే మానవదేహముయొక్క సమస్తావయవములును పరస్పరానుకూలముగా నెదుగక యొకకాలు సన్నగిల్లి యొకకాలు లావయినను, మేను చిక్కి తల బలిసినను, అది సహజమైన వృద్ధిగాక రోగసూచక మగును. భౌతికవస్తువిషయమునం దెట్లో యట్లే యాధ్యాత్మికవిషయమునందును మనయాత్మ యన్యోన్యానుకూలముగా సమస్తగుణములలోను సమస్తశక్తులలోను పెంపొందుటయే వృద్ధియగునుగాని యొకదానికి భంగకరముగా నొకటి యతిశయించుట వృద్ధికాదు. మనయాత్మకుఁ గలజ్ఞానము, నీతి, కారుణ్యము మొదలైన గుణములలో నీతి తొలఁగి తెలివి వికసించినను కారుణ్య మతిశయించినను సత్యమైన వృద్ధికాదు. ఈగుణము లన్నియు నొకదాని కొకటి సహకారులుగా వర్ధిల్లక యితరేతర విరుద్ధముగా నొకటి యెక్కువగాను వేఱొకటి తక్కువగాను వృద్ధినొందినచో మనము శుభప్రదమయిన వృద్ధిని బొందినవారము కానేరము. వృక్షాదులగు భౌతికవస్తువుల యభివృద్ధికి వానివాని యుపయోగము లనుబట్టి పరిమితి యుండుటయేకాక యేకజాతిలోని యొక కాలపువాని కంటెఁ దరువాతి కాలపువానియం దాధిక్యమేమియు లేక యుండును. వెనుకటికాలపు వృక్షములిచ్చినరీతి పుష్పఫలాదులనే వాని సంతతి వృక్షములును తరములవరుస నిచ్చుచుండును; వెనుకటికాలపు పక్షులు కట్టిన గూళ్లవంటి గూళ్లనే వానిసంతతి పక్షులును తరములవరుసను గట్టుచుండును. అంతేగాని వానియందు క్రొత్తమార్పేదియు నుండదు.

మనుష్యాత్మ కృషిచేయుచు వచ్చినచో నిరంతరాభివృద్ధి నొందు చుండుటయేకాక యొకతరమువానికంటె నొకతరమువా రంతకంతకు క్రమక్రమముగా నభివృద్ధి నొందుచుందురు. ఆదికాలమునందు దిగంబరులై గుహాలలో వసించినవారి సంతతివారు కొంతకాలమునకు మృగాజినాదులు ధరించి తాము నిర్మించుకొన్న కుటీరములలో వసింతురు; వారిసంతతివారు కాలక్రమమున చీనిచీనాంబర ధారులయి దివ్యసౌధములలో వాసము చేయుదురు. ఇట్లు కాలక్రమమున వృద్ధి నొందుచుండుట మనుష్యజాతికి స్వాభావికము; వృద్ధి నొందకుండుట యస్వాభావికము. భూమిమీఁదఁ గల జంతుజాలములలో నెల్లను మనుష్యుఁడు శ్రేష్ఠుఁడు. ఆతని శ్రేష్ఠతకు ముఖ్యకారణము నిరంతరాభివృద్ధిని బొందుచుండు స్వభావము కలుగుటయే. ఈయభివృద్ధి యన్యోన్య సాహాయ్యముచేత గాని కలుగనేరదు. అన్యోన్య సాహాయ్యము నపేక్షింపక యేకాకియై యుండెడు పక్షమున మనుష్యుఁడు బహువిషయములలో మృగములకంటె నధికుఁడు కాఁజాలఁడు. కాఁబట్టి మనుష్యాభివృద్ధికిఁ బరార్థపరత్వ మత్యంతావశ్యకము. బొత్తిగా పరోపకారచింత లేని కేవల స్వార్థపరుఁడు మనుష్య నామమునకే యర్హుఁడు కాఁడు. మనుష్యునకును మృగాదులకును గల ముఖ్య భేదములలో నిది యొకటి. మృగాదులు తమ ప్రయోజనమును మాత్రమే చూచుకొనునవి; మనుష్యుఁడు స్వప్రయోజనమును మాత్రమే గాక పరుల బాగునుగూడఁ జూడవలసినవాఁడు. మనుష్యుఁడు స్వలాభమునకంటెఁ బరప్రయోజనమును నెంత యెక్కువగా జూచుకొనుచుండునో యంత యధికుఁడగుచుండును; పరప్రయోజనమునకంటె స్వలాభము నెంత యెక్కువగాఁ జూచుకొనుచుండునో యంత యధముఁడగుచుండును. ఈ పరార్థపరత్వమునే దేశోపకారము మొదలైన బహు

నామములతో వ్యవహరింతురు. ఈ పరోపకారశీలతయే మనుష్యున కలంకారము. కాఁబట్టి మనుష్యనామమున కర్హులు కాఁగోరినవా రందఱును లోకముయొక్క దుఃఖమును తమ దుఃఖమునుగాను లోకముయొక్క సుఖమును తమ సుఖమునుగాను భావించుకొని సంఘముయొక్క లోపములను తగ్గించుటకును క్షేమము వృద్ధిపొందించుటకును శక్తి వంచన లేక పాటుపడుచుండవలెను. సంఘము వృద్ధిపొందినఁ దామును వృద్ధి నొందుదురు; సంఘము క్షీణదశ నొందినఁ దామును క్షీణదశ నొందుదురు. సకలావయవములును నారోగ్యదశయం దుండనప్పు డేయవయవమునకును, నెంత మంచిదశలోనున్న దానికిని, సంపూర్ణ సౌఖ్యము గలుగకుండునట్లే సంఘము మంచిస్థితిలో లేనప్పు డేమనుష్యుఁడును దానెంత విద్యావిత్తసంపన్నుఁడయినను సంపూర్ణ సౌఖ్యము ననుభవింపఁజాలఁడు. అందుచేత వివేకియగు ప్రతిపురుషునకును సంఘాభివృద్ధికయి సర్వప్రయత్నములను చేయుచుండుట పరమ కర్తవ్యము. సంఘవృద్ధికయి కష్టములకోర్చి పనిచేయునివాఁ డెంత విద్యాబుద్ధులు గలవాఁడయినను సంఘముయొక్క దుస్స్థితిచేతఁ దానును గొంత దుస్స్థితిని బొందకతీఱదు. సంఘమును దనస్థితికిఁ దెచ్చుటకయి కృషిచేయుచు సంఘముతోడిపాటుగా నభివృద్ధినైనను బొందవలెను; సంఘస్థితికిఁ దాను దిగుచు సంఘముతోడిపాటుగా క్షీణదశనైనను బొందవలెను; అంతేగాని సంఘములోనుండి సంఘాభివృద్ధికయి పనిచేయక తటస్థుఁడై యుండి సుఖస్థితి నొందుట సాధ్యముకాదు. కాఁబట్టి వివేకి యగువాఁడు తోడివారికి లేక తనకు సుఖాభివృద్ధులు కలుగవనియు, మానవుఁడయినందున భ్రాతృతుల్యులగు తోడివారి సుఖాభివృద్ధులకయి తాను జేయవలసిన కార్యములు కలవనియు తెలిసికొని తనధర్మములను పారమార్థికబుద్ధితో నిర్వ

హించు చుండవలయును. లోకములో తృణము మొదలుకొని పర్వ
తము వఱకును, చీమ మొదలుకొని యేనుఁగు వఱకును, గల ప్రతివస్తు
వును నేదో యుపయోగము నిమిత్తము చేయఁబడినదే కాని నిష్ప్రయో
జనమయిన దొక్కటియు లేదు. పనికిమాలిన గడ్డిపఱకలు సహితము
లోకమున కుపయోగపడుచుండఁగా నుత్కృష్టజన్మముగల మనుష్యుఁడు
నిరుపయుక్తుఁడుగా సృజింపఁబడఁ డనుట స్పష్టము. మనుష్యుఁడు
లోకములో సృజింపఁబడుటయే యతఁడు లోకోపయోగము నిమిత్తము
చేయఁబడె నన్న సత్యము సహస్రముఖముల ఘోషించు చున్నది.
లోకములో వస్తు వెంత గుణాధిక్యము గలదైన నంత యుపయోగా
ధిక్యము కలదయి యుండును. మనుష్యుఁడు సమస్తజంతువులకంటె
గుణాధికుఁడై నందున లోకమున కన్ని జంతులకంటె నెక్కువ ప్రయో
జన పడవలెను. విద్యావిహీనునికంటె విద్యాలంకారభూషితుఁడు గుణా
ధికుఁడనుటకు సందేహము లేదు గదా. కాఁబట్టి విద్యాధిక్యముతోడనే
కార్యభారాధిక్యమును మనుష్యునిమీఁదఁ బడును. విద్యాధికులవలననే
మనదేశము వృద్ధికి రావలెను. తన యభివృద్ధికయి మనదేశము
విద్యాధికుల కృషినే యత్యంతము ప్రతీక్షించు చున్నది. మాతృభూమి
కాశాభంగము కలిగింపక విద్యాసంపన్నులు సార్థకజన్ము లగుదురు
గాక !

దేశాభివృద్ధికై విద్యాధికు లాచరింపవలసిన ధర్మములను వివ
రించుటకుఁ బూర్వము ధర్మాచరణమునకు ప్రతిబంధకములుగా నిప్పటి
విద్యావంతులలో వ్యాపించుచున్న ముఖ్యలోపములను గూర్చి కొంచెము
చెప్పవలసి యున్నది. మన దేశమునం దిప్పు డింగ్లీషు చదువుకొన్న
వారిలో క్రియాశూన్యులైన శుష్కవేదాంతు లంతకంత కెక్కు
వగుచున్నారు. దేశాభివృద్ధి కావలె నన్న పక్షమున నిట్టివారి సంఖ్య

తక్కువయి క్రియావంతుల సంఖ్య యెక్కువగావలెను. ఈ శుష్క వేదాంతులు మాటలలోఁ దాము సర్వజ్ఞులగు నీశ్వరులు కాఁబోవుచున్నట్లు వచింతురు; చేష్టలలో జ్ఞానహీనులైన పామరులవలె చరింతురు. ఇట్టి బుద్ధిమంతు లవిద్యావరణము తొలఁగి తామీశ్వరుల మగుదుమన్న భ్రమను విడిచి, తాము మనుష్యమాత్రులే కాని యీశ్వరు లెన్నటికిని గారనియు, ఈశ్వరునికంటెఁ దామెల్లప్పుడును భిన్నులయి యుండెదరనియు, ఈశ్వరుఁడు సేవ్యుఁడును దాము సేవకులు ననియు, ప్రభువైన యీశ్వరునికి భృత్యులయిన మనుష్యులగుటచేఁ దామీశ్వరప్రీతికరముగా నిర్వర్తింపవలసిన ధర్మములు గలవనియు, దృఢవిశ్వాసమును బూనవలెను. అప్పుడుగాని పురుషుఁడు స్వకృత్యమును ధైర్యముతో నిర్వహింప శక్తుఁడుకాఁడు. మన దేశమునందు జీవేశ్వరాభేదవాదము వేలకొలఁదిసంవత్సరములనుండి నడుచుచున్నను పుస్తకములందే కాని లోకవృత్తమునందొక్కనికిని నద్వైతసిద్ధి యయినట్లు మన మనుభవముచేత నెఱుఁగము; ఇఁకముందగునన్న యాశయు లేదు. ఉపదేశములలోను ప్రసంగములలోను మాయ తొలఁగినచో మనము బ్రహ్మల మగుదుమని చెప్పుచుండవచ్చును; ఇంటఁ గూరుచుండి బ్రహ్మోహమని వేయిసారు లనుకొనుచుండవచ్చును; ఒకానొకప్పుడు మననసమయమున మనోరథకైవల్యము ననుభవింపనువచ్చును. అంతేకాని క్రియవచ్చినప్పు డద్వైతమును నమ్మువాఁ డొక్కఁడు నుండఁడు. ఇతరుఁడు తనయుప్పు తీర్పక యపహరించినప్పుడుగాని తన్ను ప్రహరించినప్పుడుగాని యెంతటి మహావేదాంతియు తన యద్వైతమును మఱచి ద్వైతము నవలంబించి న్యాయస్థానమునకో ఆరక్షకస్థానమునకో పరుగెత్తకమానఁడు. ఇతరుఁడు తనజోలికి రాక తనకుమారుని జంపినను శోకమునొంది

యా హంతనుబట్టి యధికారుల కప్పగింపఁ జూచును గాని యెంతటి పరమ వేదాంతవేత్తయు,

శ్లో॥ య ఏవం వేత్తి హంతారం య శ్చైనం మన్యతే హతమ్
ఉభౌ తౌ న విజానీతో నాఽయం హంతి నహన్యతే.

"దేహి చంపువాఁడనియు చంపఁబడువాఁడనియు తలఁచు వారుభయులును మూఢులు. దేహి యొకరిని చంపువాఁడును ఒక నిచేఁ జంపఁబడువాఁడును గాఁడు" అని శ్రీకృష్ణులవారు గీతలలో నానతిచ్చినారని చూపినను నమ్మి యూరకుండఁడు. వ్యవహారమునం దెవ్వరికిని సర్వమును బ్రహ్మ మన్న నమ్మకము కలుగకపోయినను, ఈసిద్ధాంత వ్యాపనమువలన లోకమునకు నష్టము కలుగకపోదు. నేనే దేవుఁడ ననుకొనువారు పాపమునకు భయపడవలసిన పని యుండదు; నేను జేసిన దానికెల్ల నే నీశ్వరుని కుత్తరవాది ననుకొనువారు మాత్రమే పాపమున కవశ్యముగా భయపడవలసి యుండును. వేదాంతముయొక్క బోధన మంతయు మనుష్యుఁ డహంభావము ననఁగా నే నను జ్ఞానమును నశింపచేసికొని యహంకర్తృత్వమును విడిచి పరమాత్మలోఁ గలిసిపోఁ బ్రయత్నింపవలెనని; మనుష్యుఁ డీశ్వరుని కంటె భిన్నుఁ డన్న సిద్ధాంతము చేయు బోధనము తనపనులకుఁ దాను కర్త ననియు నుత్తరవాది ననియు నమ్మి యహంకర్తృత్వమును విడువక నిరంతరాభివృద్ధి నొందుచు ఘనుఁడుకాఁ బ్రయత్నింపవలెనని; కాఁబట్టి వేదాంతసిద్ధాంతవిశ్వాసమువలన నీతిరతియు పరోపకారచింతయు నాత్మగౌరవమును దేశాభిమానమును దుర్బలము లగును; మనుష్యుఁడు తనపనులకుఁ దాను కర్తననియు నీశ్వరుని కుత్తరవాది ననియుఁ దెలుపు సిద్ధాంతవిశ్వాసమువలన నీతిరతియు పరోపకారచింతయు నాత్మగౌరవమును దేశాభిమానమును ప్రబలము లగును.

తన పనులకుఁ దాను కర్తను గానన్న నమ్మకము గలిగినచో నీతివర్తమునకును పరోపకారమునకును ప్రోత్సాహ మెట్లు కలుగును? ఒండొరుల నేకముగా బంధించి, సౌభ్రాత్రమును పెంచి, సుఖసంతోషములను వృద్ధిపొందించి, భూమిని స్వర్గతుల్యముగా మార్చునవి నీతిపాశమును ప్రేమపాశమును గాక లోకములో మఱి యేవున్నవి? ఈ రెండు పాశములును శిథిలములయిన యెడల నిజమయిన దేశాభిమాన మెక్కడనుండును? దేశాభివృద్ధి యెక్కడ నుండును? దేశాభివృద్ధి కలుగుటకయి యహంకర్తృత్వవిశ్వాస మావశ్యకము. అహంకర్తృత్వవిశ్వాస మెప్పుడుండునో యప్పు డాత్మాభివృద్ధిప్రయత్న ముండును; ఆత్మాభివృద్ధిప్రయత్న మున్నప్పు డాత్మగౌరవ ముండును; ఆత్మగౌరవ మున్నప్పుడు తనస్వాతంత్ర్యముల నెఱిఁగి పూనికతో వానిని గాపాడుకొనఁ బ్రయత్నించును; తన స్వాతంత్ర్యములను గౌరవించి కాపాడుకొన నేర్చినవాఁడు పరుల స్వాతంత్ర్యముల మన్నించ నెఱుఁగును. ఇట్లన్యుల స్వాతంత్ర్యములను మన్నించుటయే ధర్మము; అదియే నీతి; అదియే సోదరభావము. అన్యోన్యసోదరభావమే సంఘాభివృద్ధికి మూలము; అన్యోన్యసోదరభావము లేక ధర్మరతి యుండదు. ధర్మరతి కలుగుటకు ఫలము పరులు దూషించినను భూషించినను లక్ష్యము చేయక తాను సత్యమనియు న్యాయమనియు నమ్మినదానిని స్థైర్యముతోఁ జేయుట. ఇట్టి ధర్మరతియు స్థిరచిత్తతయు మనలో చదువుకొన్నవారిలో నిప్పుడు కొఱవడియున్నవి. ఈ యుత్తమగుణములను మనవారు మనకు ప్రభువులుగానున్న యింగ్లీషువారిని జూచి నేర్చుకోవలసియున్నది. మన యిప్పటి చదువరులు మన పరిపాలకుల సుగుణములకంటె దుర్గుణముల నెక్కువగా నేర్చుకొనుచున్నారు. సత్కార్యాచరణమునందలి స్థిరచిత్తతను నేర్చుకొన్నవారికంటె మద్యపాన

మును నేర్చుకొన్న విద్యావంతు లధికముగాఁ గానవచ్చుచున్నారు; మూఢాచారములను విడువ నేర్చుకొన్న వారికంటె సీమపొగచుట్టలను బహిరంగముగా కాల్ప నేర్చుకొన్న పండితు లెక్కువగుచున్నారు. ఇప్పటి చదువుకొన్నవారిలో వెంట్రుకలను కత్తిరించుకొనుట, కుళ్ళాయలు ధరించుకొనుట లోనయిన బాహ్యవేషములయందు మార్పులు కావలసినన్ని కనఁబడుచున్నను, వానికిఁ దగినట్టు మనుష్యుల కలంకారములయిన సద్గుణ సద్వర్తనములయం దభివృద్ధి యెక్కడనో కాని కానరాకున్నది. మనదేశము వృద్ధికివచ్చుట పురుషభూషణములయిన సత్కార్యశూరత్వాది గుణసంపదలవలనఁ గాని యవి లేని కేవల బాహ్యవేషధారణము వలనఁ గాదు.

మన చదువుకొన్నవారిలోఁ గనఁబడుచున్న యింకొక లోపము సత్యగ్రహణాదరము తగినంత లేకపోవుట. ఈ సత్యగ్రహణపరాయణత్వాభావమున కొకకారణము పూర్వాచార పూర్వవ్యవస్థలయం దతిగౌరవ ముంచుట. పూర్వపు సదాచారములను సద్వ్యవస్థలను గైకొనుట మనకు ధర్మమే యయినను యుక్తాయుక్తవిచారము లేక పూర్వపువానినెల్ల నవలంబింపవలయు ననుట చదువుకొన్న బుద్ధిమంతుల లక్షణముకాదు. ఆలోచనలేక పూర్వపుదానినెల్ల గ్రహించుచు వచ్చినచో మనకు సత్యగ్రహణాదరము తగ్గిపోవుటయే కాక యభివృద్ధికిని భంగము కలుగును. పూర్వకాలము మంచిదని భావించుచుండుట యాలోచలేని పామరులలో నేకాలమునందును నున్నదే యయినను, ఒకకాలమునకంటె నొకకాలమునందుఁ గ్రమక్రమముగా వృద్ధి కలుగుచుండుట స్వాభావికమని యెఱిఁగిన వివేకులలో నట్టి యభిప్రాయ ముండుట శ్లాఘ్యము కాదు. పూర్వపువారు కష్టపడి జ్ఞానధనము నార్జించిన బుద్ధిమంతులే యయినను వారెంతో శ్రమ

పడి కూర్చిన జ్ఞానధన మంతయు ననాయాసముగాఁ దరువాతి తరము వారి పాలగుచు వచ్చుటచేతను వారు వారు తమ యల్పబుద్ధులతోడనే తరముల వెంబడిని గొంతకొంత జ్ఞానధనము నప్పుడప్పుడు సమ కూర్చి పూర్వపుదానికిఁ జేర్చుచు వచ్చుటచేతను బూర్వపు వారికంటె తరువాతి వా రధిక లోకానుభవశాలులయి దీర్ఘకాయుల భుజముల మీఁద నెక్కిన వామనులును నెక్కువ పొడవైనట్లు జ్ఞానోన్నతులగుట నైసర్గికము. అట్లయ్యును జనులలో సర్వసాధారణముగా పూర్వ కాలము మంచిదని యభిప్రాయము కలుగుటకు బొత్తిగా కారణము లేక పోలేదు. దూరపుకొండలు నునుపన్న సామెత యందఱు నెఱిఁగి నదే కదా. దగ్గఱకుఁ బోయి చూచువఱకును లోపములు గానరాక దూర దేశములు స్వదేశమునకంటె నుత్కృష్టములైనవని తోఁచు చుండునట్లె యిప్పటి లోపములు తెలియుచుచే పామరులదృష్టి కెప్పు డును బూర్వకాలములు మంచివిగాఁ గనఁబడుచుండును. పూర్వ కాలమునందలి సామాన్యజనుల కష్టములను దెలిసికొనుట కిప్పు డాధా రము లంతగా లేకపోవుటచేతను, పుస్తకములలో గొప్పవారి గుణ మహిమలే సాధారణముగా వర్ణింపఁబడుటచేతను, పామరులు గత కాలమే మంచిదని భావించుట వింతగాదు. అయినను పూర్వపుగ్రంథ ములనుబట్టి విచారించినచో బహువిషయములు శ్లాఘ్యములైనవి కానవచ్చుచున్నప్పటికిని గొన్నివిషయములు మన మిప్పుడు చూచి గర్వపడవలసినవిగా లేవు. పూర్వకాలమునందందఱును విశుద్ధ చరిత్రు లుగానుండి రనుమాట కల్ల. దేవతలలో సహితము పేరుగలవారిలో వ్యభిచరింపనివారిని వ్రేలుమడచిచెప్పుట కష్టము. ఇంద్రియనిగ్రహము చేసినారన్న వనవాసులయిన మహర్షులలో సహితము స్త్రీ తారసించి నప్పుడు తన శుద్ధచరిత్రమును గాపాడుకొన్నవాఁ డొక్కఁడనో కాని

కానఁబడఁడు. దేవతలకు గురువయిన బృహస్పతి యంతటి బుద్ధిమంతుని యవస్థ చూడుఁడు. ఈ కాలమునందును తారలును చంద్రులును పలువురు గలరు. కాని కులకాంతను లేవఁదీసికొనివచ్చి బ్రహ్మ దిగి వచ్చి వేఁడినను విడువక తగవులాడువారును, దయదలచి విడిచిన తరువాత సంతానము కలిగినప్పుడు వచ్చి పుత్రుఁడు తనకు రావలెనని భర్తతో తగవుపెట్టెడు జారులును, భార్య నింటిమగనికిని, బిడ్డను అంకుమగనికిని యిప్పించి తగవుతీర్చెడు న్యాయకర్తలును, యీపాడు కలికాలమునందుఁ గానరారు. బృహస్పతి సహితము తన సహోదర భార్యను కామించిన బుద్ధిమంతుఁడే కాని సామాన్యుఁడు కాఁడు. పూర్వకాలమునందలి సంతానక్రమమును జూడుఁడు. అప్పటి ధర్మశాస్త్రములలో ద్వాదశ విధ పుత్రు లంగీకరింపఁబడి యున్నారు. అందొకఁడు మగని యనుమతిమీఁదనో మగఁడు గతించిన పిమ్మట బంధువుల యనుమతిమీఁదనో పరపురుషునివలనఁ బుట్టిన క్షేత్రజుఁడు; ఇంకొకఁడు కన్య పెండ్లియాడక ముందే స్వసామర్థ్యమువలనఁ గన్న కానీనుఁడు; మఱియొకఁడు పెండ్లినాటికే భార్య గర్భవతియై తరువాతఁ గన్న సహోఢజుఁడు; వేఱొకఁడు మగని యెఱుకలేకయే భార్య స్వశక్తిచేతఁ గన్న గూఢోత్పన్నుఁడు. ఇట్టి పుత్రులందఱును కలి ముదిరిన యీ కాలమునఁ బనికిరాకున్నారు. ఇప్పటివారి కన్యాయములని తోఁచెడి ధర్మముల ననేకములను మన ధర్మశాస్త్రములనుండి చూపవచ్చును. వాని నటుండనిండు. పూర్వకాలమునందు కల్లలు మొదలయిన పాపకార్యములు తక్కువగా నుండెననుటలోఁ గొంతసత్యము లేకపోలేదు. ఇతరులను మోసపుచ్చి వారి ధనాదుల నపహరించుట కొఱకేకదా తఱచుగా కల్లలాడుదురు. ఎల్లవారును దిగంబరులో కౌపీనధారులో యయియుండి యాకులములు భక్షించువారయి

యుండినప్పుడు కల్లలాడి పొందు లాభ మేముండును? కాఁబట్టి సొత్తం తగానులేని యీకాలమునందు, సొత్తధికముగా నున్న కాలమున కంటె దొంగతనములు బొంకులును తక్కువగానే యుండును. నాగరి కత హెచ్చి సుఖసాధనము లెక్కువయినకొలఁది చౌర్యాదులును మాయోపాయములును మున్నులేనివి క్రొత్త వేర్పడుననుటకు సందే హము లేదు. వ్రాతయెఱుఁగని కాలములో నుండని తప్పుపత్రములు వ్రాఁత వచ్చిన తరువాత రావా? ఏవో కొన్నికష్టములు రావచ్చు నన్న హేతువుచేత బుద్ధిమంతు లగువా రెవ్వరైన సుఖసాధనములను బరిత్యజించి యనాగరికులు కాఁజూతురా? వచ్చెడి కష్టములు లస్వాభావిక ములయి దుష్టులవలన మాత్రము కలిగెడివగుటచేతను, కలిగెడిలాభములు స్వాభావికములయి యందఱుచే ననుభవింపఁదగిన వగుటచేతను బుద్ధిమం తులగువార లెల్లప్పుడును సుఖసాధనములను హెచ్చించి దేశాభివృద్ధిఁ జేయుచు వానివలని నష్టములను సాధ్యమైనంతవఱకు తగ్గించు సదుపాయ ముల నాలోచించుచుందురు. పూర్వకాలపువారి క్లేశలు తక్కు వనియు నిప్పటి మనవారాస్థితిని బొందుట కర్తవ్యమనియు ఘోషింం చుచుఁ బూర్వకాలమహిమను సహస్రముఖముల భూషించెడి మన యిప్పటి చదువుకొన్నవారెవ్వరు తమ సుఖస్థితిని విడచి పూర్వస్థితిని బొందఁజూతురు? ఎవ్వరు దివ్యభవనములను దివ్యాంబరాభరణము లను పంచభక్ష్యపరమాన్నములను వదలి, గుహలలోను పర్ణశాలల లోను వసించుచు, దిగంబరులును కౌపీనధారులునునయి, కందమూల పర్ణభక్షణము చేయుచు జోగులవలె వనవాసము చేయఁజూతురు? దివ్యజ్ఞానులు మొదలైనవారు హేతుకల్పనముచేసి తమ ప్రౌఢిమను జూపి యెంతశ్లాఘించినను పూర్వపుస్థితి మరల వచ్చుట యెప్పటికిని సాధ్యముకాదు. పూర్వమన నెప్పటికిఁ బూర్వమో యెప్పటి యీచా

రముల నవలంబింపవలెనో యెట్లు నిర్ణయింపవచ్చును? మనకంటెఁ బూర్వులు రామకృష్ణాది దేవతలను విగ్రహరూపమున మనవలెనే యర్చించుచుండిరి; వారికంటెఁ బూర్వులు యజ్ఞాదికర్మలలో మునిఁగి యుండిరి; వారికంటెఁ బూర్వులు రామకృష్ణాదిదేవతల నామములైన నెఱుఁగక యగ్ని వాయు సూర్యాది భూతముల నారాధించుచుండిరి. మనకంటెఁ బూర్వులు బాల్యవివాహముల నవలంబించి వితంతు వివాహములను లేకుండఁ జేసిరి. వారిపూర్వులు బాల్యవివాహములను నెలకొల్పి చచ్చిన భర్తలదేహములతో బ్రతికియున్న భార్యలను గాల్పఁ బూనిరి; వారిపూర్వులు బాల్యవివాహము లెట్టివో యెఱుఁగక వితంతు వివాహముల నంగీకరించుచుండిరి. ఇప్పటివా రాదియం దెట్టి యాచారముండెనో విచారింపక యిప్పు డేయాచారమున్నదో దానినే పూర్వాచారమని చెప్పి దేవతలనువలె సేవించుచున్నారు. ఈ యనర్థమంతయు నవిచారమూలమున సంభవించుచున్నది. ఏది మంచిదో యేది చెడ్డదో విచారించి మంచిదాని నవలంబించుచుండెడు పక్షమున దురాచారములు తొలఁగి సదాచారములు ప్రబలును; విచారణలేక యాచరించుచుండెడి పక్షమున సదాచారములు నశించి దురాచారములు ప్రబలి వృద్ధికి భంగము సంభవించును. ఏదేశమందును పామరులెప్పుడును విచారించి కార్యములను జేయువారు గాక పూర్వాచారమునుబట్టి పదిమంది పోయిన త్రోవను బోవువారుగా నుందురు. వారికిఁ బూర్వాచారము పరమదైవతము.—అనాగరికదశయందు తొల్లిటివా రవలంబించిన పనులన్నియు వారికి పూజనీయములును పవిత్రములు నగును. వస్త్రనిర్మాణము చేతకానప్పుడు ధరించిన దిగంబరవేషములును, క్షురకర్మ చేతకానప్పుడు పెంచిన గోళ్ళును వెండ్రుకలును, కీటకబాధను తప్పించుకొనుటకయి పూసికొనిన బూడిదయు, వారికి గౌరవపాత్రము లగును.

అందుచేత మూఢులలో నూటికి వేయిటికి నొక్కొక్కఁడు మత్తోన్మాదముచే నట్టివేషము వేయుచుండుటయు తక్కినవా రట్టి వారిని మహాత్ములని గౌరవించుచుండుటయు నిప్పటికిని దటస్థించు చున్నది; పామరులలో నిట్టి విశ్వాసముండుట వింతగాదు. చదువు కొన్నవారిలో నట్టి నమ్మక ముండుట మొదటివింత; విద్యాధికులు విభూతి ధారణాదులకు నూతనహేతుకల్పనము చేసి వాని మహిమలను స్థాపింపఁజూచుట వింతపై వింత. తామిప్పుడు చదువుకొన్న నూతన శాస్త్రముల సాహాయ్యమువలనను బుద్ధిబలమువలనను నూతనహేతువు లను కల్పించి పెనఁగులాడుచుండుటచేత దేశాభివృద్ధికి నిరోధము కలు గుటయేకాక విద్యాధికులకు సత్యగ్రహణాదరమును కుంటుపడును. కాఁబట్టి విద్యాధికులు సత్యగ్రహణపరాయణులయి సత్యమెందున్న నంగీకరించుటకును, అసత్య మెందున్న నిరాకరించుటకును, సత్యము కొనిపోయినదారినే నడుచుటకును దృఢనిశ్చయము చేసికొనవలెను. అట్టి దృఢనిశ్చయము దేశాభివృద్ధి కత్యావశ్యకము.

మన చదువుకొన్నవారిలోఁ గానఁబడుచున్న యింకొక లోపము నిజమైన దేశాభిమానము లేక పోవుట. నిజమైన దేశాభిమానానికి లక్షణము దేశమునందలి సమస్తజనులమీదను ప్రేమాధిక్యము కలిగి సమస్తవిషయములలోను దేశము వృద్ధినొందుటకుఁ దగిన ప్రయత్నము చేయుట. దేశాభివృద్ధికి జనులలోఁ గల లోపములను సంస్కరించు టయు నితరులలోఁ గల గుణములను గ్రహించుటయు నావశ్యకములు. ఈ రెండుపనులును జరుగక దేశ మెప్పుడును వృద్ధినొందదు. చదువు కొన్నవారిలో ననేకు లిప్పుడీసత్యములను దృష్టియందుంచక పూర్వా చారములను పొగడుటయే దేశాభిమానమని యెంచి మనవారిలోఁ

గల దురాచారములు సహితము సదాచారములని స్తోత్రపాఠములు చేసి జనులలో గర్వమును వృద్ధిపఱుచుచు, యితర దేశములవారి సదాచారములు సహితము దురాచారములని దోషారోపణము చేసి జనులలో ద్వేషమును బురికొల్పుచు, దేశాభివృద్ధికి ప్రతిబంధకు లగుచున్నారు. జనులవలన మెప్పొందుటకయి స్తుతిపాఠములు చేయువారు దేశమునకు శత్రువులును దురభిమానులును గాని నిజమైన యభిమానులును మిత్రులును గారు. తమపూర్వులును తామును లోకములో నెల్లవారికంటె నధికులమన్న గర్వము జనసంఘములో వ్యాపించి స్థిరపడిన పక్షమున దేశము బాగుపడదు. కాఁబట్టి దేశాభిమానలేశముగల ప్రతిపురుషుఁడును సమస్తమును బట్టువలె పొగడెడు పాఠకవృత్తి నవలంబింపక యే యే విషయములందు లోపములు గలవో వానినెల్ల విప్పిచూపి, దేహారోగ్యవిషయమునందైనను, వాణిజ్య విషయమునందైనను, కృషివిషయమునందైనను, రాజ్యాంగ విషయములయందైనను, నీతివిషయమునందైనను, మతవిషయమునందైనను, కులాచారవిషయమునందైనను, మఱి యేవిషయమునందైనను వృద్ధినొందుటకుఁ దగిన మార్గములను జనులకు జంకులేక దెలిపి నిర్భయముగా పని చేయవలెను. అట్లు పనిచేయువారే జనులకు నిజమైన నాయకులయి కాలక్రమమున జనులను నడపుటకును దేశాభివృద్ధి చేయుటకును శక్తు లగుదురు. ఇట్టి పరిశుద్ధచింతతోఁ బనిచేయక స్వప్రయోజనము నపేక్షించియు ప్రజానురంజనమును గోరియు మూఢజనుల యిష్టానుసారముగా వర్తించువారు కొంతకాలము పేరొందినను తాముకొనునట్లు జనులను నడుపువారు గాక మూఢజనులచేతనే నడపఁబడువారయి వారి యజ్ఞానమునకు దాసులయి దేశాభివృద్ధికి విఘ్నము కలిగించు కుక్షింభరు లగుదురు. మూఢులను దన మార్గము

నకుఁ ద్రిప్ప సాహసింపఁజాలక తాను మూఢమార్గమునఁ దిరిగి మెప్పొందువాఁడు తాను నేర్చిన విద్యకును వివేకమునకును నవమానము దెచ్చినవాఁ డగును. కాఁబట్టి విద్యావివేకసహితుఁడైన ప్రతి పురుషుఁడును ప్రజలమెప్పుకొఱకు పూనెడు కపటదేశాభిమానమును మాని దేశముయొక్క యభివృద్ధికొఱకుఁ గావలసిన నిర్వ్యాజ దేశాభిమానమును పూనవలయును.

చదుకొన్నవారిలోఁ దఱుచుగాఁ గనఁబడుచున్న యింకొక లోపము క్రియావంతు లంతగా లేకపోవుట. విద్యాధురీణులలో వాక్శూరులు లెక్క కెక్కువగా నెల్లయెడలను గానఁబడుచున్నను కార్యశూరులెక్కఁడనో నూటికి కోటికి నొక్కఁడుగాని కానఁబడకున్నారు. అనేకస్థలములలో విద్యావంతులనేకులు వాక్శూరత చూపవలసి వచ్చినప్పుడు సభాభవనములలో మేఘగంభీరభాషణములతో నానావిషయములనుగూర్చి వ్యాఘ్రములవలె బొబ్బరించుచు వాగ్ధారాప్రవాహమును నిరర్గళముగాఁ బఱపినను, కార్యశూరత చూపవలసి వచ్చినప్పుడు నివాసభవనములలో ముసలమ్మముందఱ నోరు లేవక తాము ధర్మమని నమ్మినదాని ననుష్ఠింప వలసిన పురుషలక్షణమగు ధీరతను విడనాడి యాఁడువారిని శరణొందఁ దగిన పోటుబంట్లగుచున్నారు. ధర్మమార్గమున నడుచుటకుఁ జాలినంత పౌరుషములేని వాక్శూరులలోఁ గొందఱు తమ యశక్తతను గప్పిపుచ్చుటకో, తమ యద్భుత యుక్తికల్పనాసామర్థ్యమును లోకమునకుఁ జూపి ప్రసిద్ధులగుటకో, మనలో పూర్వ మున్నవన్నియు మంచివే యనియు వానిలో వేనిని మార్పవలసిన యావశ్యకము లేదనియును వాదించుచు స్వవాదోపబలార్థముగా శాస్త్రములను శరణొందుచున్నారు. ఎన్నఁడో నూఱుల కొలఁది సంవత్సరముల క్రిందట నప్పటివారిస్థితి కనుకూలముగాఁ జేయఁ

బడిన విధులే యెల్లకాలమును స్థితిభేదములేక యెల్లవారికిని ననుష్టే యములని చదువుకొన్నవారు వాదించుట యత్యద్భుతముగా నున్నది. అద్భుతముల కెప్పుడును కొఱఁత యుండదు. ఈ యద్భుతమునకు గారణమైన రహస్యమొకటి యున్నదని కొందఱు భావించుచు న్నారు. ఆ రహస్యమేది యందురేమో? కష్టములకు భయపడుట కంటె వేఱేదియు లేదు. కష్టములు లేక యే సత్కార్యమును నెఱ వేఱదు. కష్టములు లేని దేశాభిమానమే యుండదు. గాయములకు వెఱచి మూలదాగి యుండు రణశూరుఁడెందును నుండఁడు. ప్రజా క్షేమమును వృద్ధిని గోరెడు నిక్కమైన కార్యశూరుఁ డెట్టి ప్రయాసము నైనను గణింపక యోర్చి పాటుపడవలెను. శుద్ధహృదయముతో నిరం తరకృషి చేయు ధీరునకా కష్టములే యుత్సాహజనకములయి కార్య సాఫల్యమున కనుకూలసాధనము లగును. కార్యశూరతలేని యధీరుని మనస్సునకు లేనికష్టములును పెక్కులు పొడకట్టును. అతనికి దారి పొడుగునను వ్యాఘ్రములవలె కష్టము లడుగడుగునకును గనుపట్టు చుండును. అతఁడు శ్రమపడి తన బుద్ధిబలమును వినియోగించి యెన్ని కష్టములను గలిగింపఁగలిగినను, అవి దుర్లంఘ్యములని చూపుట కెన్ని యుపాయములు పన్నఁగలిగినను వానిలో నొక్కకష్టమునైనను నిస్తరించుటకు శక్తుఁడుగాక తుద; కేమియుఁ జేయలేనివాఁడగును. తానది యర్హాకృత్యమని యెఱిఁగియు జను లేమనుకొందురో యని సంశయించు బుద్ధిమంతుఁ డెప్పుడు నేపనియుఁ జేయఁడు. అట్లు చేయక పోవుటకుఁ గారణము దృఢచిత్తము లేకపోవుటగాని కార్యగౌరవము తెలియకపోవుట కాదు. మొదటినుండియు దృఢచిత్తత నభ్యాసము చేయనివా రెంత తెలిసినవారును, ధీశాలులు నయినను లక్షయుపాయ ములను జెప్పఁగలుగుదురు గాని యొక్క కార్యమును బూని నిర్వహింపఁ

జాలరు. కొందఱికి సదుద్దేశములే యుండినను అభ్యాసము లేమిచే
నవి కార్యకారులు కావు. సత్కార్యాచరణమునందలి యుత్సాహమును
స్థైర్యమునుగూడ బాల్యమునందే యభ్యాసము చేయవలెను; అవి
మొదట నుపేక్షింపఁబడినచో నాకాలము దాటిన తరువాత పట్టుప
డవు. కాఁబట్టి దేశాభిమానులు విద్యార్థులుగా నున్న కాలము
నుండియు స్వసుఖమును కుటుంబసుఖమును జూచుకొనుచుండునట్లే
లోకసుఖమునుగూడ నొకకంటఁ జూచుకొనుచుండుట కభ్యాసము
జేయవలెను. ఇట్టి యభ్యాసము చేయని విద్యావంతులలో నభివృద్ధికి
విరోధులుగా నుండెడువారిని గొందఱిని విడిచినచో పలువురు తాము
దుష్కార్యములలో ప్రవేశింపక పోయినను సత్కార్యములలో నడు
గడక, బుద్ధిపూర్వకముగా వెనుకకుఁగాని ముందుకుఁగాని సాగక,
జనాభిప్రాయమను గాలి వీచువంక కెల్లను దిరుగుచు, సత్కార్యాద
రముగాని కార్యోత్సాహముగాని లేనివారయి లోకమునకు నిష్ప్ర
యోజకులగుదురు; మఱికొంద ఱంతకంటె నధికబుద్ధిమంతులయి
తా మేకార్యమును జేయకపోయినను, సంస్కారప్రియు లైనట్లు
నటించి చేయువారి నాక్షేపించుచు చేసిన పనులలో వంకలు పెట్టుచు
తమమనస్సులకు తృప్తిగా పరిహసించి సంతోషించుచుందురు. ఇట్టివా
రూరక కార్యనిరతుల నెగతాళి చేయుటకంటె వారు తప్పుదారిని
బట్టినచోఁ దాము మంచిదారినిబట్టి చూపినను, చూపలేనిచో పరి
హాసమును గట్టిపెట్టి మౌనమును వహించినను, యెంతో సముచితముగా
నుండును. ఇతరవిషయములలో కార్యశూరులు విశేషముగా లేక
పోయినను, రాజ్యాంగవిషయములలో ననేకులుండి పనిచేయుచున్నారే
యని గొందఱనవచ్చును. కష్టములేని కార్యములలోఁ బనిచేయుట
యంత గొప్పకాదు. రాజ్యాంగవిషయమునఁ జేయుపని కడ్డము

వచ్చువా రెవ్వరు నుండరు; అట్టి పనికిఁ బూనినవారి నందఱును శ్లాఘిం తురు. ఇతరవిషయములలో కృషిచేయక యొక్క రాజ్యాంగవిషయ మున మాత్రము కృషిచేయుట నిజమయిన దేశాభిమానమును గాదు. మూఢులుగా నున్న వారికి రాజ్యాంగస్వాతంత్ర్యముల నిచ్చుటవలనఁ బ్రయోజనము లేదు; ఇచ్చినను వారు వానివలని లాభములను బూర్ణ ముగా ననుభవింపఁజాలరు. జనులయొక్క తెలివిని నీతిని ననుసరించి ప్రభుత్వపద్ధతి భేదించి యుండవలెను. ప్రజలకు మంచిప్రభుత్వమును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యములను గలిగింపవలె నన్నచో, చదువుకొన్న కొందఱి స్థితిని మాత్రముగాక జనసామాన్యముయొక్క స్థితిని జ్ఞానము నందును నీతియందును వృద్ధిపొందింపవలెను. అట్లు చేయుటయే దేశాభిమానము. ఇతరవిషయములలో ప్రజాభివృద్ధికయి ప్రయ త్నింపక రాజ్యాంగ విషయములలో మాత్రము కృషి చేయుచుండుటచే స్వప్రయోజనపరత్వముచేతనే యట్లుచేయుచున్నారని యనేకులు మన లోని చదువుకొన్నవారిపై నింద మోపుచున్నారు. తమ కడుపునఁ బుట్టిన బిడ్డలకు యుక్తవయస్సు వచ్చిన తరువాత భర్తలను భార్యలను వరించుకొను స్వాతంత్ర్యము నియ్యక వారిపై నిరంకుశాధికారమును చెల్లింపఁజూచువారు, రాజ్యాంగవిషయమున మాకు సర్వ స్వాతంత్ర్య ముల నిండని విదేశీయులైన ప్రభువుల నడిగిన నెవ్వరు మెత్తురు? తమకుటుంబములోని స్త్రీలకు వారి స్వాతంత్ర్యములను విద్యను నొసఁగ వెనుకదీయువారు, మాకు జనప్రతినిధిపాలనము పెట్టి మమ్ముఁ బ్రతి నిధులనుగాఁ బెట్టుఁడన్న నెవ్వరు శ్లాఘింతురు? అన్యోన్యసోదర భావములేక మానవకోటిలో కొందఱు కొందఱిని పశువులకంటె హీనముగాఁ జూచి యవమానించుచున్నప్పుడు పయి తరగతుల వారికి కొందఱికి కొన్ని స్వాతంత్ర్యములు వచ్చినంతమాత్రముచేత

జనసామాన్యమునకు క్షేమసౌఖ్యము లెటు కలుగును? బురదలోఁ బొరలివచ్చిన కున్న పోతు రాచుకొనిపోయినను మైలపడితి మని భావించుకోక తోడిమానవుఁడైన మాలవాఁడు వీధిలో దూరముగాఁ బోయినను మైలపడితి మనుకొనువారును పుల్లెలు మేసివచ్చిన యావు విస్తరిలో మూతిపెట్టినను విడిచిపెట్టక శూద్రుఁడు కంటఁబడిన మాత్రమున నన్నమును విడిచి లేచిపోవువారును తాము స్వాతంత్ర్యములను పొందినప్పుడు హీనజాతులయెడ సౌభ్రాత్రము నెట్లు చూపఁగలుగుదురు! కాఁబట్టి స్వార్థపరులుగాక దేశక్షేమము నిమిత్తమే పాటుపడు విద్యాధౌరేయులు రాజ్యాంగవిషయములలోవలెనే తక్కిన సమస్తవిషయములలోను యథాశక్తిని ప్రజలయభివృద్ధికయి పనిచేయవలెను. ఇట్లు కార్యశూరు లగుటకయి దేశాభిమాన మాననీయులగు విద్యాధౌరేయులు తమ క్షేమమునకంటె దేశక్షేమము నెక్కువగాఁ జూచుకొనుచు కావలసి వచ్చిన యెడల దేశాభివృద్ధి నిమిత్తమయి తమ దేహములను శక్తులను సంపదలను ప్రాణములను ధారపోయవలెను. నిజమైన దేశాభివృద్ధి కలిగెడు పక్షమున నెప్పుడయిన స్వార్థపరులు గాని యిట్టి పుణ్యపురుషులవలననే కలుగును గాని స్వప్రయోజనపరులవలనను, ధనార్జనపరాయణులవలనను గలుగదు. కాఁబట్టి విద్యాధికులు కార్యశూరులుకారని తమపైని బడిన నిందను పరుషవాక్యములచేతఁగాక కార్యములచేత తొలఁగించుకొని దేశాభివృద్ధికరములైన కార్యములలో క్రియావంతు లగుదురుగాక!

మనలోని విద్యావంతులలోఁగల లోపములని నాకు తోఁచిన వానిని గొన్నిటిని జెప్పితిని. ఇఁక వారు చేయవలసిన యర్హాకృత్యములనుగూర్చి ముచ్చటింపవలసి యున్నది. దేశక్షేమమునకయి విద్యాధికులు చేయవలసిన కార్యములు మితిమీఱి యున్నందున వానినన్నిటిని

వివరించుట శక్యము కాదు. వానిలోఁ గొన్నిటిని మాత్ర మిందు పేర్కొని మిగిలినవానిని విడిచిపెట్టెదను.

౧. వ్యవసాయవిషయము — మనదేశములోని జనులలో విశేష భాగము వ్యవసాయమువలననే జీవనము చేయుచున్నారుగదా? అట్టివారు విద్యాగంధము లేనివా రగుటచేత కృషిశాస్త్రజ్ఞానము లేనివారయి భూమివలన తగినంత ఫలమును బొందఁజాల కున్నారు. వ్యవసాయము చేయుట తమగౌరవమునకు లోపమన్న పిచ్చి యభిప్రాయమును విడిచి విద్యాధికులయిన వారిలోఁ గొందఱు తాము కృషిశాస్త్రము నభ్యసించి స్వయముగా కృషిచేయుట కారంభించి తాము లాభమును బొంది తమనిదర్శనమువలన కాపులు లాభము నొందునట్లు చేయవలెను.

౨. శిల్పాదికర్మలు — కేవల వ్యవసాయములవలననే దేశమెన్నఁడును భాగ్యసంపన్నము కాఁజాలదు. దేశము భాగ్యసంపన్నము కావలెనన్నచో శిల్పాదికర్మలు వృద్ధిపొందవలెను. మూఢుల చేతులలో నున్న యేపనియు వృద్ధినొందనేరదు. శిల్పాదులవృద్ధికయి యూయూ పనులలో విద్యాధికులు ప్రవేశింపవలెను. దేశమంతకంతకు దారిద్ర్యదశకు వచ్చుచున్నదని వృత్తాంతపత్రికలలో వ్రాయుటతోను, రాజకీయోద్యోగములలోఁ బ్రవేశించి పొట్ట పోసికొనుటతోను, తృప్తినొంది యూరకుండక విద్యాధికులలో తగినంతమంది యమెరికాఖండమునకును, యూరపుఖండమునకును బోయి యక్కడి కర్మశాలలలో యంత్రనిర్మాణాదులను నేర్చుకొనివచ్చి యంత్రములను స్థాపించి కాగితములు, పంచదార, లోహములు, అద్దములు, వస్త్రములు, బొచ్చుబట్టలు, సబ్బు, నిప్పుపుల్లలు, మొదలైనవి యీదేశమునందే చేయునట్లు చేసి దేశాభిమానమును జూపవలెను.

3. ఆరోగ్యధర్మములు— పల్లెలయందు మాత్రమే కాక పట్టణములయందును బహుజను లారోగ్యధర్మముల నెఱుఁగనివారయి యనేకవ్యాధుల పాలగుచున్నా రనుట యెల్లరు నెఱిఁగినవిషయమే కదా? విద్యాధికులు కొందఱు దేశభాషలలో సులభశైలితో నారోగ్యధర్మములను బోధించు పుస్తకములను రచించియు, ఇరుగుపొరుగుల వారి కారోగ్యధర్మముల యావశ్యకమును దెలిపియు, తాము పోయిన స్థలములలో నెల్ల నావిషయమున నుపన్యాసములు చేసియు, లోకోపకారము చేయవచ్చును.

౪. నీతివృద్ధి— జను లెంత తెలివిగలవారయినను నీతిమంతు లయినంగాని దేశము మంచిస్థితికి రాదు. మన దేశమునం దిప్పుడు నీతి కంటె జాతికట్టుపాటు లెక్కువవిగా భావింపఁబడుచున్నవి. ఒక బ్రాహ్మణుఁడు నరహత్య చేసినను జాతిభ్రష్టుఁడుగాక, పరిశుద్ధుఁ డయిన శూద్రునియింట భోజనము చేసిన మాత్రమున వర్ణబాహ్యుఁ డగుచున్నాఁడు. ఈ జాతికట్టుబాటు లైకమత్యాభావమునకును, నీతి రాహిత్యమునకును, కృషివాణిజ్యాదికర్మల హైన్యమునకును, కారణము లగుచున్నవి. బొంబాయిరాజధానిలోని యొక్క బ్రాహ్మణ వర్ణములోనే ౧౮౭ శాఖాభేదము లున్నవఁట. నష్టకరమైనట్టియు ననావశ్యకము లయినట్టియు నిట్టిభేదములను రూపుమాపుటకై చదువుకొన్నవారు కృషిచేయవచ్చును; రాజకీయోద్యోగులలోఁ గల లంచములను తగ్గించుటకయి పనిచేయవచ్చును; మనలోఁగల మోటు హాస్యములను మాన్పుటకయి యత్నింపవచ్చును. మనలోని పట్టపరీక్షయందు కృతార్థులయినవారు సహితము కొందఱు మోటు హాస్యములను విరసములైన మాటలను బలుకుచుండుట చింతాకరముగా నున్నది. హేయాతిహేయమయిన వ్యభిచారమునే కుల

వృత్తిగాఁ జేకొన్న వేశ్యలను వివాహాది శుభకార్యములయందు రప్పించి వారిచేత బూతుపాటలను పాడించెడు దురాచారమును పోఁగొట్టుట కయి కృషిచేయవచ్చును. పట్టపరీక్షాసిద్ధులే కొన్నిచోట్ల భోగము మేళములను ప్రోత్సాహపఱుచుచుండుట శోచనీయముగా నున్నది. విద్యాధికులయిన కొందఱు మహానుభావులు స్త్రీలలో తప్పయిన వ్యభి చారము పురుషులలో తప్పు కానట్టు తామే కన్నెఱికములు చేసి కొనియు, వేశ్యలనుంచుకొనియు, తమ విద్యకును వివేకమునకును నగు బాట్లు తెచ్చుచున్నారు. తోడివిద్యాధికు లట్టి సిగ్గుమాలిన వారిని గౌరవింపక తమ యనిష్టమును బహిరంగముగాఁ జూపవలెను.

౫. అతిబాల్యవివాహములు :—అతిబాల్య వివాహములవలన విద్యాభంగము కలుగుటయు దుర్బలులయి రోగిష్ఠులయిన బిడ్డలు పుట్టుటయు మొదలయిన యనేకానర్థములు కలుగుచున్నవనుట యెవ్వరు నెఱుఁగని విషయము కాదు! అనర్థదాయకమయిన యీ దురాచార మును మాన్పుటకొఱకేగాక వివాహమునందలి దుర్వ్యయములను మాన్పుటకొఱకును ప్రతివిద్యాధికుఁడును కృషిచేయవలెను.

౬. వితంతువివాహములు :—మనదేశములో వితంతువివాహ ములను మాన్పుటవలనఁ గలుగుచున్న గూఢవ్యభిచారము శిశుహత్యలు మొదలైన పాపములమాట యటుండనిచ్చి నోరెఱుఁగని పసితనములో నెవ్వనికో యిచ్చి పెండ్లిచేసి యా బాలభర్త యుక్తవయస్సు రాక మునుపే చచ్చినను నిర్దోషురాలయిన యా బాలికను మరల వివాహము చేసికొనకుండ నిర్బంధించి యావజ్జీవమును బెట్టెడు కడగండ్లను దలఁచు కొన్న పగవాని మనస్సయినను కలుక్క మనకమానదు. భరతఖండ మున కంతకు నవమానమయిన యీ క్రూరదురాచారమును మాన్పుట కయి కరుణాలేశము గలవానికెల్లను కర్తవ్యము.

౭. అపాత్రదానము :—అంధులు మొదలైన వికలాంగులకును, దరిద్రులైన రోగపీడితులకును, దిక్కుమాలిన వృద్ధులకును, దానము చేయుట యెల్లవారికిని కర్తవ్యము. కాయపుష్టిగలిగి పాటుపడశక్తిగల వారికి దానముచేసి సోమరితనమునకు ప్రోత్సాహము కలిగించుట పాప హేతువు. మనదేశములో సాధారణముగా దానము లిట్టి యపాత్రులకే చేయఁబడు చున్నవి. గత జనపరిగణమునుబట్టి యొక్క మన చెన్నపురి రాజధానియందే భిక్షాటనముచే జీవనము చేయువారు రెండులక్షల యేఁబది వేలున్నారు. పాటుపడి కుటుంబములను పోషింపఁగల యవయవ పటుత్వము గల యింతమంది పాటుపడక సోమరిజీవనము చేయు చున్నప్పుడు దేశము బీదస్థితికి రాక యెట్లుండును?

౮. స్త్రీవిద్యా స్వాతంత్ర్యములు :—కుటుంబ సౌఖ్యమునకును దేశాభివృద్ధికిని స్త్రీవిద్య యత్యంతావశ్యకమయినను, చదువుకొని స్త్రీ లుద్యోగములు చేసెదరా? యనియు చదువుకొన్న స్త్రీలు గృహ కృత్యముల ననాదరము చేయుదురనియు, విటుల కుత్తరములు వ్రాయుదురనియు వాదించు మహానుభావులింకను విద్యాధికులలోనే కొందఱున్నందున విద్యావంతు లట్టి దురభిప్రాయములను తొలగించి సర్వవిధముల స్త్రీవిద్య వర్ధిల్లునట్లు చేయవలెను. చదువుకొన్నవారు తమభార్యలను బానిసలవలెఁ జూడక వారితోఁ గలసి మెలసి పగలు సంభాషించుచు నేకపంక్తిని భోజనము చేయుచు, వారిని గదులలో మూసియుంచక వారి స్వాతంత్ర్యముల నిచ్చి సహధర్మచారిణులఁగాఁ జూడవలెను. ఇట్లన్నచో స్త్రీలు తమకీ స్వాతంత్ర్యములు కావలెనని మొఱ్ఱపెట్టుకొనుచున్నారా యని కొందఱడుగవచ్చును. స్త్రీలను తమ స్వాతంత్ర్యములను తెలిసికోలేనంత దుస్థితికిఁ దెచ్చినందునకయి మనము సిగ్గుపడవలెను. విల్లియమ్ విల్బర్ ఫోర్సు బానిసవ్యాపార

మును మాన్పుటకయి ప్రయత్నించినప్పుడు బానిసలు తమస్థితిని మాన్పుటకయి యెవ్వరితోనైనను మొఱపెట్టుకొన్నారా? లేదు. లేక పోయినను తమ స్వాతంత్ర్యముల నెఱుఁగక తమస్థితితో తృప్తినొందియున్న వారిజ్ఞానహీనతను పరితాపపడి యతఁ డాఫ్రికాఖండములోని బానిసలస్థితిని బాగుచేయుటకయి తన ధనమును శక్తిని ధారపోసినవాఁడు. పరోపకారు లన్యదేశములవారి హీనస్థితిని బాగుచేయుటకయి యంత శ్రమపడినప్పుడు మనకుటుంబములలోని స్త్రీలగతిని బాగు చేయుటకయి ప్రయత్నించుట విద్యాధికులకు ధర్మముకాదా?

ఇఁక మనపట్టణమునందలి విద్యాధికులకు రెండుమాటలు చెప్పి యీ విషయమును ముగించెదను. మనపట్టణ మితరపట్టణములకంటె నధికనాగరికత గలదనియు నిందుండు విద్యాధికులు దేశాభివృద్ధి నిమిత్తమయి పనిచేయువారనియు కొంత పేరు వచ్చినది. పూర్వ మొకప్పుడు సాంఘికదురాచార నివారణ నిమిత్తమయి పనిచేయుచుండినవారికి వారి యభిప్రాయములను వెల్లడించుటకే చోటు దొరకుటకు దుర్ఘటమయి నందున, అట్టి కొఱఁతను నివారింపఁ బూని విద్యాధికులవలన దేశము నకు క్షేమము కలుగునన్న పూర్ణవిశ్వాసముతో నే నీమందిరమును గట్టించితిని గాని చదువుకొన్నవారి బంతులాటలు మొదలయిన వానికి తావులేదన్న తలఁపుతోఁ గాదు. దేహారోగ్యమున కత్యావశ్యకములయిన బంతులాటలు మొదలయిన వానినిక్కడ యథేచ్ఛముగా జరుపుచు విద్యాధికులు నెల కొక్కసారియైన దేశాభివృద్ధి కనుకూలములయిన యుపన్యాసములు జరిపి నాకానందము కలుగఁజేసి యీ పట్టణమున కీవఱకు వచ్చినపేరు నిలిపి దేశాభిమానులన్నకీర్తిని బొంద ప్రయత్నింతురని వేఁడుచున్నాను. కార్యభారమును సమర్థతరులయి విద్యా

ధికులయిన యౌవనపురుషుల కొప్పగించి నాపనినుండి విశ్రాంతి పొందఁ బోవుచున్న నా ప్రార్థనను ఇచ్చటి విద్యాధికులు మిత్రభావముతో మన్నింతురుగాక !

